

РИЗИК НЕСТІЙКОСТІ:

Україна має найгірші показники в регіоні

Огляд нового Індексу *Global Investment Risk and Resilience Index -2025*. Ще один аргумент на користь вільного ринку, економічної свободи та малої держави.

16 Грудня 2025 | Світові індекси та рейтинги | Виробництво товарів і послуг | Конкурентоспроможність

АВТОР: ЯРОСЛАВ РОМАНЧУК

Вітаємо появу нового світового Індексу — наприкінці осені провідна компанія у сфері інвестиційної міграції Henley & Partners у співпраці з AlphaGeo представили інструмент оцінки інвестиційних ризиків та стійкості - **Global Investment Risk and Resilience Index**, який вони вважають першим у світі подібним інструментом:

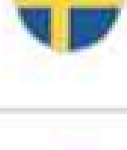
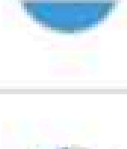
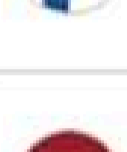
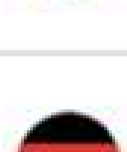
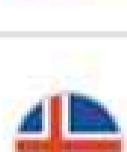

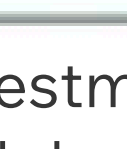
L «...Цей новаторський інструмент комплексно розглядає фактори ризику на національному рівні та виявляє відповідні характеристики стійкості, які їх компенсують, надаючи комплексну картину стабільності та привабливості суспільства для міжнародних інвесторів та мігрантів...» **1**

Макроекономічні параметри, дані фінансової системи, соціально-економічні та політичні фактори, стан інфраструктури – кожен із цих факторів має значення.

L «...Ми об'єднали всі ці критерії в комплексну систему, що охоплює волатильність валют та інфляцію, політичне та нормативно-правове середовище, управління та соціальний прогрес, технологічні інновації та адаптацію до зміни клімату. Спільно ці фактори визначають загальну стійкість суспільства до широкого спектра потенційних потрясінь...» **1**

Макроекономічні параметри, дані фінансової системи, соціально-економічні та політичні фактори, стан інфраструктури – кожен із цих факторів має значення.

Лідери Індексу глобального інвестиційного ризику та стійкості 2025

Rank	Country/Territory	Total Global Investment Risk and Resilience Index Score (Out of 100)	
1 st	 Switzerland	88.42	+
2 nd	 Denmark	85.09	+
3 rd	 Norway	83.54	+
4 th	 Singapore	83.37	+
5 th	 Sweden	83.18	+
6 th	 Luxembourg	83.03	+
7 th	 Finland	82.14	+
8 th	 Netherlands	80.79	+
9 th	 Germany	80.71	+
10 th	 Iceland	79.84	+
11 th	 Canada	78.48	+

Джерело: Global Investment Risk and Resilience Index 2025. October 2025.
<https://www.henleyglobal.com/publications/global-investment-risk-and-resilience-index>

 Henley & Partners

Глобальний індекс інвестиційного ризику та стійкості — про що і для кого?

Глобальний індекс інвестиційного ризику та стійкості – це якісний інструмент для оцінки сильних та слабких сторін кожної країни, вивчення досвіду як успішних країн, так і аутсайдерів, де ризик – це слабкість та вразливість країни, які здатні підірвати або погіршити її інвестиційний потенціал. Тобто вищі бали вказують на більш високий ступінь ризику.

Друга базова компонента індексу "стійкість" - це здатність країни адаптуватися до різких змін, витримувати їх, тим самим захищаючи інвестиції. Відповідно, вищі бали вказують на вищу стійкість. Індекс об'єднує ці два параметри та показує потенціал та здатність країни справлятися з загрозами та ризиками.

L «...Це дає інвесторам стратегічний інструмент для алокації капіталу, а урядам дозволяє оцінювати та підвищувати свою привабливість як місця спрямування іноземних інвестицій...» **T**

Дані Індексу-2025 дозволяють правильно налаштувати економічну, інституційну політику в епоху потужної турбулентності, радикальної невизначеності, безпрецедентних ризиків військової, торгової, валютної, технологічної, інформаційної воєн. Один із ключових висновків даного дослідження особливо близький і актуальний для України:

...НАЙСТІЙКІШІ СУСПІЛЬСТВА У ДОВГОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ МАЮТЬ НАЙБІЛЬШІ ШАНСИ НА УСПІХ.

Саме суспільство є ключовим елементом стійкості та опору різним ризикам. Якщо країна перебуває в жорстоких рамках надцентралізованого або авторитарного управління, то вона схильна до високих ризиків настання різних криз для людей та бізнесів.

Суспільство, а не Держава, децентралізована система прийняття рішень на рівні домашніх господарств та малого бізнесу, а не комплексний держплан з неринковим сектором під 70% ВВП (обсяг сукупних держвидатків) є **фундаментом сучасної сталої системи якісного управління** ризиками. Здоровий глузд підказує, що краще мільйон приватних незалежних один від одного підприємців, інвесторів і виробників, ніж десять номенклатурно-комерційних лідерів Уряду, які реалізують кілька великих інвестиційних проектів за рахунок ресурсів і фінансів платників податків.

У першому випадку ми маємо найякіснішу систему адаптивності до змін, ризиків та загроз, яка не завжди враховується у формальних макроекономічних показниках. Домашні господарства активно реалізують свої плани та програми – своїм коштом, під свою особисту відповідальність, на свій страх та ризик. Вони створюють робочі місця собі та ще невеличкій групи людей, тобто спільно створюють синергію цілей, довіру між собою, культуру кооперації та співробітництва.

Результатом довгострокового децентралізованого розвитку малого приватного бізнесу є цінності, що виходять далеко за межі монетарних параметрів: культура поваги та кооперації, любов до свого дому, спільноти та країни, патріотизм, працьовитість, креативність, солідарність та ставка на розвиток. Якщо трапляється біда, місцева спільнота, скріплена єдиним духом підприємництва, мобілізує всі свої ресурси для її подолання, пом'якшення наслідків. Саме так сталося в Україні на початку широкомасштабної війни у лютому 2022 року. Жодні державні програми, проекти об'єктивно не в змозі генерувати той унікальний, неоціненний ресурс/актив, який є ядром якісної системи стійкості країни.

У другому варіанті ми маємо короткострокову і навіть середньострокову (якщо є щедра зовнішня фінансування, кредитування або приплив капіталу в інших формах під гарантії Держави або в рамках державно-приватного партнерства) динаміку ВВП, створення нових робочих місць, підвищення доходів бюджету та можливостей фінансування різних державних програм. Уряд через мережу державних комерційних структур або обраних приватних фаворитів («точки зростання») коштом грошей платників податків або зовнішніх кредитів реалізує великі інвестиційні проекти, які, на думку чиновників, повинні забезпечити швидкий, довгостроковий й інклюзивний (можливість користування для всіх, а не для малої групи друзів) розвиток.

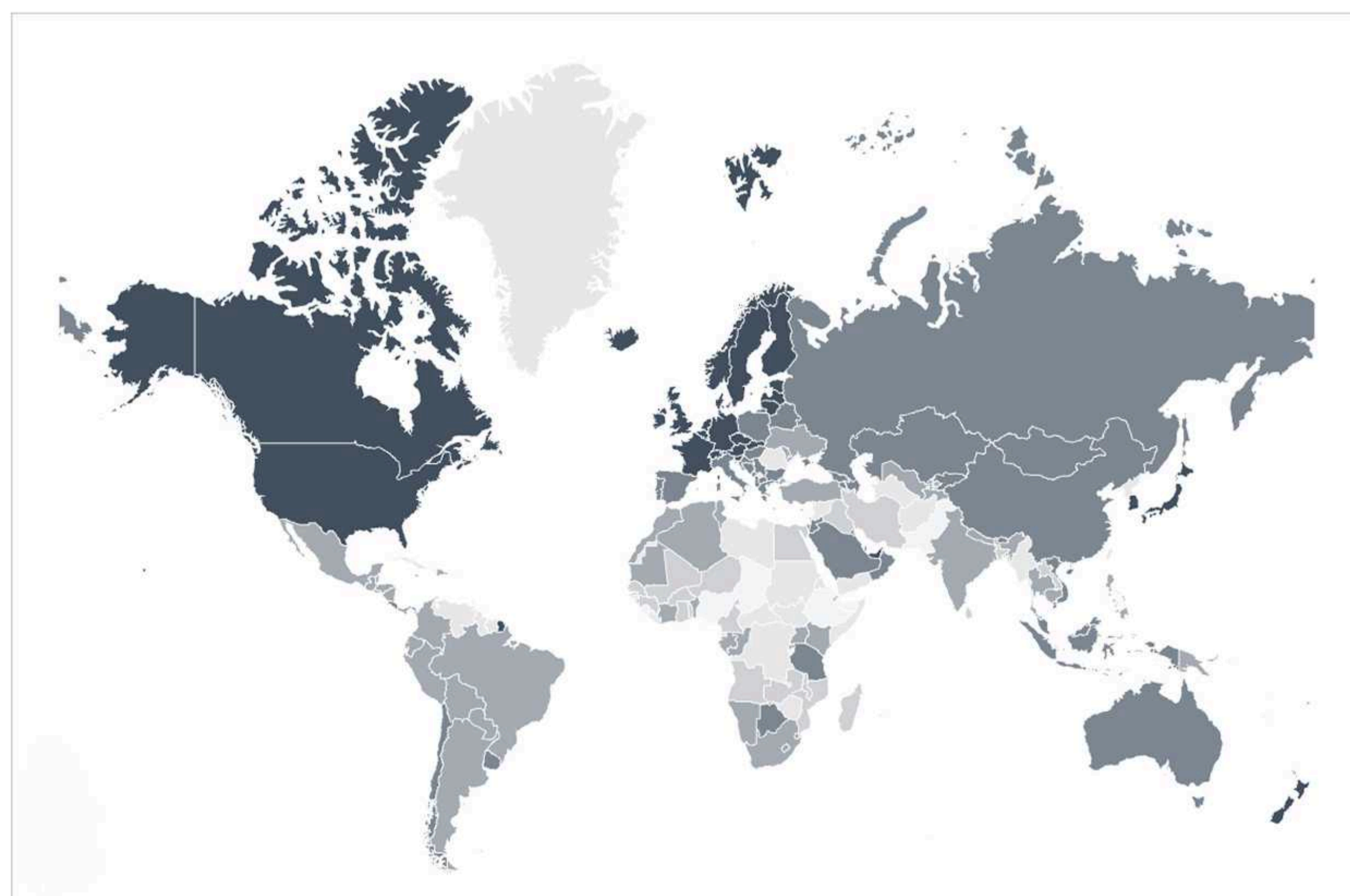
На жаль, український Уряд в умовах безпрецедентних викликів, екзистенційних загроз зробив ставку на держплан, централізацію економічних рішень, ослаблення малого бізнесу та сімейного підприємництва. Ця кампанія з різкого погіршення податкового та регуляторного статусу ФОП – це удар під дих для національної системи стійкості, опору суспільства, удар по його економічному, соціальному імунітету.

Уряд України розраховує на великі інвестиційні проекти від іноземних партнерів, які використовують переважно державні гроші. При цьому воно різко послаблює інвестиційний потенціал та стійкість мільйонів українців, які у статусі ФОП малого бізнесу реалізують сотні тисяч своїх інвестиційних планів. Так, багато хто з них не повністю враховується у ВВП, але саме вони створюють зростаючу стійкість України вже майже чотири роки кровопролитної геноцидної війни.

Хто вони — переможці та аутсайтери Індексу Інвестиційного ризику?

Глобальний індекс інвестиційного ризику та стійкості-2025 – черговий переконливий аргумент на користь вільного ринку, приватної власності, економічної свободи відкритої конкуренції та малої держави. У ньому систематизовано дослідження 150 країн, яке вкотре доводить капіталізм – незрівнянно стійкіша, інвестиційно привабливіша модель, ніж соціалізм та Держава загального інтервенціонізму.

Мапа Індексу глобального інвестиційного ризику та стійкості 2025

Total Global Investment Risk and Resilience Index Score
(Out of 100, Higher is Better)

0 100

Henley & Partners

УКРАЇНА Є НАЙГІРШОЮ КРАЇНОЮ ЄВРОПИ В ІНДЕКСІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИЗИКУ ТА СТІЙКОСТІ У 2025 РОЦІ, ЗАЙМАЮЧИ 103 МІСЦЕ У ЗАГАЛЬНОМУ РЕЙТИНГУ.

Автори Індексу використовують наступну шкалу для оцінки значення Індексу:

- 0 - 19 центиль: крихке суспільство;
- 20 - 39 центиль: зона високих ризиків;
- 40 - 59 центиль: обережний потенціал;
- 60 - 89 центиль: сприятлива оцінка;
- 90 - 100: преміальний ринок

Оцінка ризиків України – 43,6 бала зі 100 можливих. Категорія ризику - "високий".

За шкалою від «0» до «1» оцінки України:

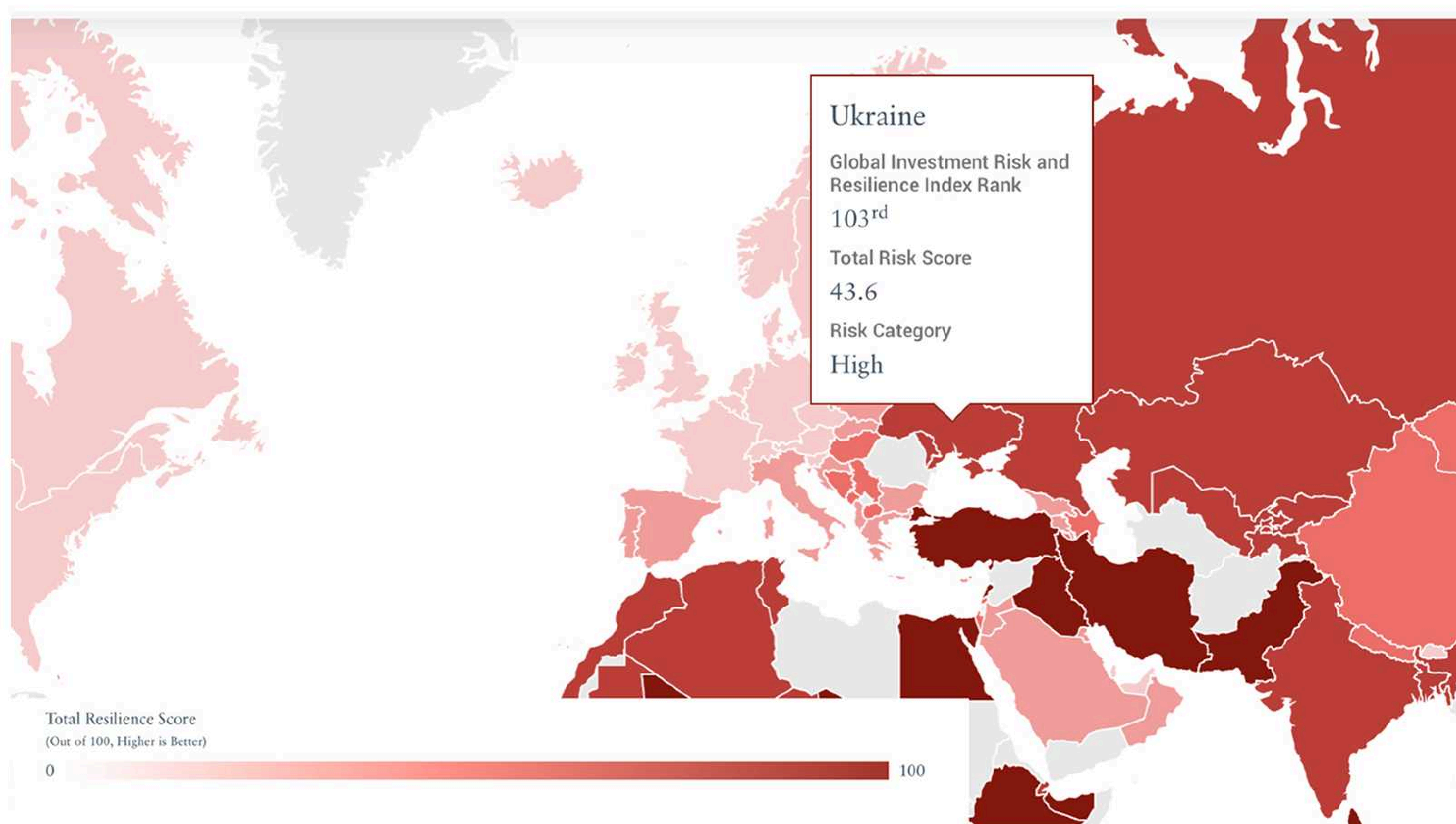
- інфляційний ризик – 0,50;
- волатильність валюти – 0,19;
- політична нестабільність – 0,71;
- правові та регуляторні ризики – 0,63;
- ризики фізичного захисту та безпеки – 0,15

Оцінка стійкості України – 52,81 бала зі 100 можливих. Категорія ризику - "середній"

Індикатори стійкості України за шкалою від «0» до «1»:

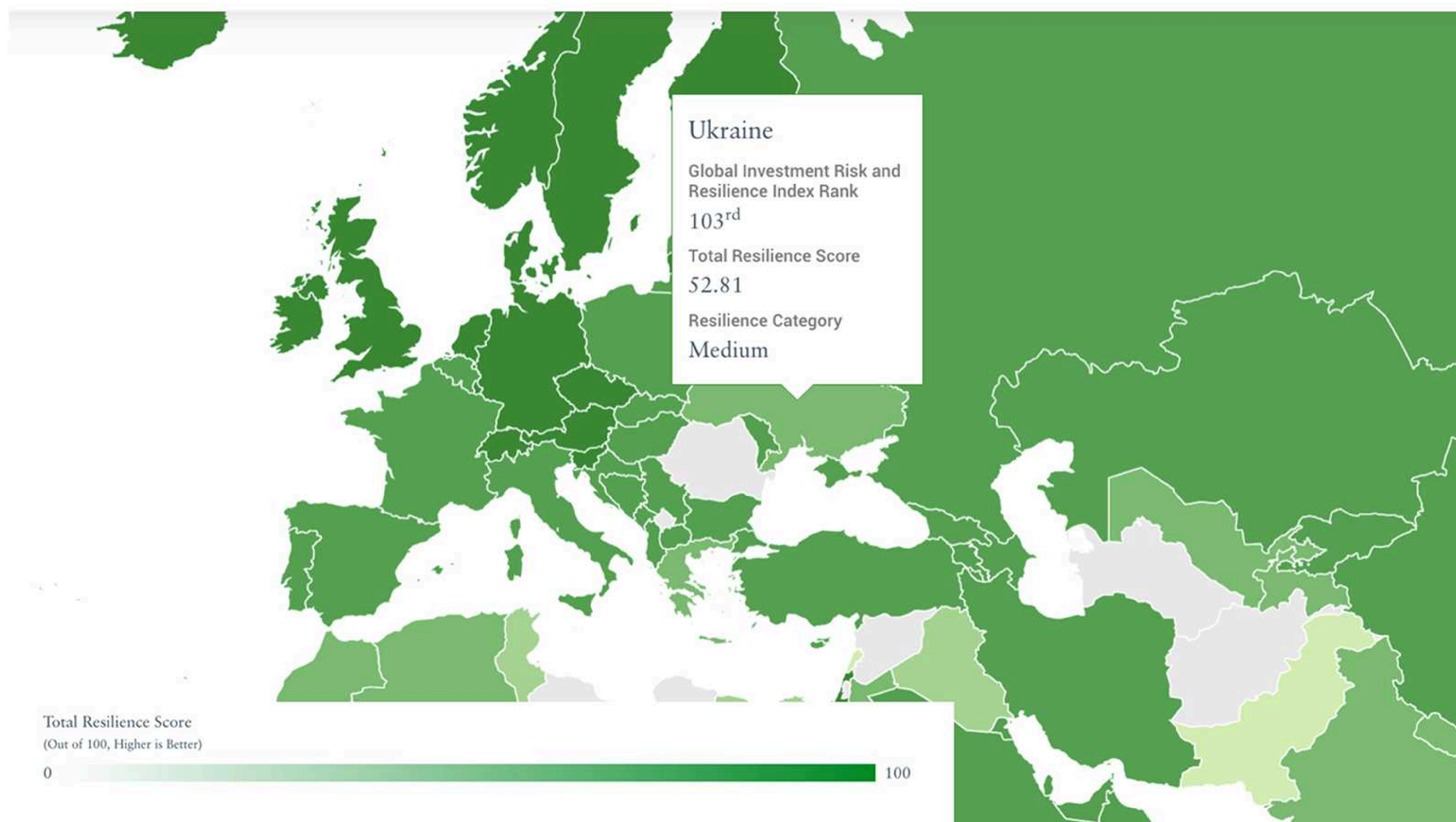
- економічна складність – 0,51 бала;
- зовнішні рахунки – 0,42 бала;
- Інвестиції – 0,36 бала;
- інновації – 0,49 бала;
- якість держуправління – 0,37 бала;
- соціальний прогрес – 0,70 балів;
- простір фіскальної політики – 0,51 бала;
- кліматична стійкість – 0,86 бала

Україна в Індексі глобального інвестиційного ризику та стійкості 2025: оцінка ризиків

H&P Henley & Partners

Україна в Індексі глобального інвестиційного ризику та стійкості 2025: оцінка стійкості

Джерело: <https://www.henleyglobal.com/publications/global-investment-risk-and-resilience-index/global-map>

H&P Henley & Partners

Висновок. Чому Україна займає останній рядок в Індексі серед європейських країн?

Дуже низька оцінка щодо параметрів фізичної безпеки України зрозуміла без додаткових пояснень — війна. Але критично низькі оцінки щодо валюти, цінової стабільності, інвестицій та якості держуправління – це насамперед результат нинішньої економічної, інституційної політики. Неприємно, що країна агресор, Росія займає набагато кращу позицію - 69 місце у світі серед 150 країн.

Модель Держави загального інтервенціонізму, в якій держпарат контролює понад половину ВВП, у пострадянській перехідній країні об'єктивно потребує зовсім іншого правового, інституційного фундаменту для створення сприятливого інвестиційного клімату та якісної системи управління ризиками. Так склалося, що у воєнний час Україні потрібно вирішувати двоєдине завдання: забезпечувати всім необхідним ЗСУ та створювати нову модель економічного зростання та розвитку.

Глобальний індекс інвестиційного ризику та стійкості 2025 року підтверджує висновки учених, які щороку складають Індекс економічної свободи, Міжнародний індекс захисту прав власності, Індeksu верховенства права. Ці висновки впливають також з індексів Міжнародного інституту свободи: Індeksu економіки здорового глузду, Індeksu соціального добробуту та Індeksu економічної безпеки.

За наявності такої кількості джерел валідної інформації, історичного досвіду проведення якісної економічної політики наполягати на моделі Держави загального інтервенціонізму, на консервації бюрократичного синдикату, який має доступ до розподілу бюджетних коштів, можуть або повні невігласи в економіці, або вороги України.

Така модель об'єктивно не може створити сильне, консолідоване суспільство, яке, як підтверджують автори Глобального індексу інвестиційного ризику та стійкості, є ключовим елементом національної системи управління інвестиційними та інституційними ризиками.

Країни у Глобальному індексі інвестиційного ризику та стійкості 2025

Global Investment Risk and Resilience Index

Місце	Країни	Значення Індексу	Місце	Країни	Значення Індексу
1	Швейцарія	88,42	36.	Італія	68,55
2	Данія	85,09	37.	Китай	68,49
3	Норвегія	83,54	39.	Грузія	68,04
4.	Сінгапур	83,37	40.	Болгарія	67,87
5.	Швеція	83,18	42.	Угорщина	67,41
6.	Люксембург	83,03	46.	Іспанія	66,35
7.	Фінляндія	82,14	53.	Вірменія	64,5
8.	Нідерланди	80,79	54.	Сербія	64,05
9.	Німеччина	80,71	56.	Албанія	63,78
10.	Ісландія	79,84	60.	Білорусь	62,54
11.	Канада	78,48	67.	Азербайджан	61,3
13.	Естонія	78,35	68.	Греція	60,86
14.	Чехія	78,01	69.	Росія	60,76
15.	Ірландія	77,89	70.	Казахстан	60,72
16.	Нова Зеландія	77,77	73.	Киргизстан	60,21
19.	Британія	75,2	82.	Молдова	58,05
20.	Південна Корея	74,84	85.	Таджикистан	57,67
22.	Литва	74,39	89.	Узбекистан	57,15
23.	Франція	74,2	99.	Бразилія	55,09
24.	США	73,04	103.	Україна	54,63
27.	Японія	71,68	104.	Індія	54,42
31.	Хорватія	69,78	113.	Аргентина	52,2
33.	Польща	69,53	120.	Туреччина	50,9
35.	Ізраїль	69,07	141.	Єгипет	40,5

Джерело: Global Investment Risk and Resilience Index 2025. October 2025.
<https://www.henleyglobal.com/publications/global-investment-risk-and-resilience-index>

 Henley & Partners

Всі аналітичні матеріали Міжнародного Інституту Свободи (ІІІ) на офіційному вебсайті www.libertyinstitute.org доступні для вільного вивчення, цитування та поширення з релевантним посиланням на джерело.